

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

സ്വയമ്പ്രഭയാ പുഷ്പൈർവാനരൈസ്താം പ്രതി സ്വവൃത്താന്തസ്യ
വർണനം തസ്യഃ പ്രഭാവേണ ച ഗുഹാതോ ബഹിർനിഷ്ക്രമ്യ തേഷാം
സാഗരതഃ ഗമനം

അഥ താനബ്രവീത് സർവാൻ
വിശ്രാന്താൻ ഹരിയുമപാൻ |
ഇദം വചനമേകാഗ്രാ
താപസീ ധർമചാരിണീ ||4.52.1 ||

വാനരാ യദി വഃ ഖേദഃ
പ്രണഷ്ടഃ ഫലഭക്ഷണാത് |
യദി ചൈതൻമയാ ശ്രാവ്യം
ശ്രോതുമിച്ഛാമി താം കഥാം ||4.52.2 ||

തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
ആർജവേന യഥാതത്ത്വ -
മാഖ്യാതുമുപചക്രമേ ||4.52.3 ||

രാജാ സർവസ്യ ലോകസ്യ
മഹേന്ദ്രവരുണോപമഃ |

രാജോ ദാശരഥിഃ ശ്രീമാൻ
പ്രവിഷ്ടോ ദണ്ഡകാവനം || 4.52.4 ||

ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാത്രോ
വൈദേഹ്യാ സഹ ഭാർയയാ |
തസ്യ ഭാർയോ ജനസ്ഥാനാദ്
രാവണേന ഹൃതാ ബലാത് || 4.52.5 ||

വീരസ്തസ്യ സഖാ രാജുഃ
സുഗ്രീവോ നാമ വാനരഃ |
രാജോ വാനരമുഖ്യാനാം
യേന പ്രസ്ഥാപിതാ വയം || 4.52.6 ||

അഗസ്ത്യചരിതാമാശാം
ദക്ഷിണാം യമരക്ഷിതാം |
സഹൈദിർവാനരൈർമുഖ്യൈ -
രംഗദപ്രമുഖൈർവയം || 4.52.7 ||

രാവണം സഹിതാഃ സർവേ
രാക്ഷസം കാമരൂപിണം |
സീതയാ സഹ വൈദേഹ്യാ
മാർഗധൃതി ചോദിതാഃ || 4.52.8 ||

വിചിത്ര്യ തു വനം സർവം
സമുദ്രം ദക്ഷിണാം ദിശം |
വയം ബുഭുക്ഷിതാഃ സർവേ
വൃക്ഷമൂലമുപാശ്രിതാഃ || 4.52.9 ||

വിവർണ്ണവദനാഃ സർവേ
സർവേ ധ്യാനപരായണാഃ |

നാധിഗച്ഛാമഹേ പാരം
മഗ്നാശ്ചിന്താമഹാർണവേ || 4.52.10 ||

ചാരയന്തസ്തുതശ്ചക്ഷു -
ർദ്ദൃഷ്ടവന്തോ മഹദ് ബിലം |
ലതാപാദപസംഹരണം
തിമിരേണ സമാവൃതം || 4.52.11 ||

അസ്മാദംസാ ജലക്ലിന്നാഃ
പക്ഷൈഃ സലിലരേണുഭിഃ |
കുരരാഃ സാരസാശ്ചൈവ
നിഷ്ക്രന്തി പതന്ത്രിണഃ || 4.52.12 ||

സാധ്യത്ര പ്രവിശാമേതി
മയാ തുക്താഃ പ്ലവംഗമാഃ |
തേഷാമപി ഹി സർവേഷാ -
മനുമാനമുപാഗതം || 4.52.13 ||

അസ്മിൻ നിപതിതാഃ സർവേ -
പ്രഥമ കാർയത്യരാൻവിതാഃ |
തതോ ഗാവഃ നിപതിതാ
ഗൃഹ്യ ഹസ്തൈഃ പരസ്പരം || 4.52.14 ||

ഇദം പ്രവിഷ്ടാഃ സഹസാ
ബിലം തിമിരസംവൃതം |
ഏതന്നഃ കാർയമേതേന
കൃത്യേന വയമാഗതാഃ || 4.52.15 ||

ത്യാം ചൈവോപഗതാഃ സർവേ
പരിദ്യുനാ ബുദ്ധുക്ഷിതാഃ |

ആതിഥ്യധർമ്മദത്താനി
മൂലാനി ച ഫലാനി ച || 4.52.16 ||

അസ്മാഭിരുപയുക്താനി
ബുഭുക്ഷാപരിപീഡിതൈഃ |
യത് ത്വയാ രക്ഷിതാഃ സർവേ
മ്രിയമാണാ ബുഭുക്ഷയാ || 4.52.17 ||

ബ്രൂഹി പ്രത്യുപകാരാർഥം
കിം തേ കുർവന്തു വാനരാഃ |
ഏവമുക്താ തു സർവജ്ഞാ
വാനരൈരൈസ്മുഃ സ്വയമ്പ്രഭാ || 4.52.18 ||

പ്രത്യുവാച തതഃ സർവാ -
നിദം വാനരയുമപാൻ |
സർവേഷാം പരിതുഷ്ടാസ്മി
വാനരാണാം തരസ്വിനാം || 4.52.19 ||

ചരന്ത്യാ മമ ധർമ്മേണ
ന കാർയമിഹ കേനചിത് |
ഏവമുക്തഃ ശുഭം വാക്യം
താപസ്യാ ധർമ്മസംഹിതം || 4.52.20 ||

ഉവാച ഹനുമാൻ വാക്യം
താമനിന്ദിതലോചനാം |
ശരണം ത്യാം പ്രപന്നാഃ സ്മുഃ
സർവേ വൈ ധർമ്മചാരിണീം || 4.52.21 ||

യഃ കൃതഃ സമയോസ്സാസു
സുഗ്രീവേണ മഹാത്മനാ |

സ തു കാലോ വ്യതിക്രാന്തോ
ബിലേ ച പരിവർത്തതാം || 4.52.22 ||

സാ ത്വമസ്മാദ് ബിലാദസ്മാ -
നൂത്താരയിതുമർഹസി |
തസ്മാത് സുഗ്രീവവചനാ -
ദതിക്രാന്താൻ ഗതായുഷഃ || 4.52.23 ||

ത്രാതുമർഹസി നഃ സർവാൻ
സുഗ്രീവഭയശങ്കിതാൻ |
മഹച്ച കാർയമസ്മാഭിഃ
കർതവ്യം ധർമചാരിണി || 4.52.24 ||

തച്ചാപി ന കൃതം കാർയ -
മസ്മാഭിരിഹ വാസിഭിഃ |
ഏവമുക്താ ഹനുമതാ
താപസീ വാക്യമബ്രവീത് || 4.52.25 ||

ജീവതാ ദുഷ്കരം മന്യേ
പ്രവിഷ്ടേന നിവർതിതും |
തപസഃ സുപ്രഭാവേണ
നിയമോപാർജ്ജിതേന ച || 4.52.26 ||

സർവാനേവ ബിലാദസ്മാത്
താരയിഷ്യാമി വാനരാൻ |
നിമീലയത ചക്ഷുംഷി
സർവേ വാനരപുംഗവാഃ || 4.52.27 ||

നഹി നിശ്ലമിതും ശക്യ -
മനിമീലിതലോചനൈഃ |

തതോ നിമീലിതാഃ സർവേ
സുകുമാരാംഗുലൈഃ കരൈഃ || 4.52.28 ||

സഹസാ പിദധൂർദ്ദൃഷ്ടിം
ഹൃഷ്ടാ ഗമനകാങ്ഷയാ |
വാനരാന്തൂ മഹാത്മാനോ
ഹസ്തരുദ്ധമുഖാസ്തദാ || 4.52.29 ||

നിമേഷാന്തരമാത്രേണ
ബിലാദുത്താരിതാസ്തയാ |
ഉവാച സർവാംസ്താംസ്തത്ര
താപസീ ധർമചാരിണീ || 4.52.30 ||

നിഃസൃതാൻ വിഷമാത് തസ്മാത്
സമാശ്വാസ്യേദമബ്രവീത് |
ഏഷ വിന്ധ്യാ ഗിരിഃ ശ്രീമാൻ
നാനാദ്രുമലതായുതഃ || 4.52.31 ||

ഏഷ പ്രസ്രവണഃ ശൈലഃ
സാഗരോഽയം മഹോദധിഃ |
സ്വസ്തി വോസ്തൂ ഗമിഷ്യാമി
ഭവനം വാനരർഷഭാഃ |
ഇത്യുക്ത്വാ തദ് ബിലം ശ്രീമത്
പ്രവിവേശ സ്വയമ്പ്രഭാ || 4.52.32 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||